

273/2001 Sb.

ZÁKON

ze dne 10. července 2001

o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů

Změna: [320/2002 Sb.](#)

Změna: [250/2016 Sb.](#)

Preambule

Parlament České republiky jako demokratického a právního státu, máje na zřeteli právo na národnostní a etnickou identitu jako součást lidských práv, respektuje identitu příslušníků národnostních menšin jako jednotlivců i skupiny projevující se zejména vlastní kulturou, tradicemi či jazykem, máje na zřeteli vytváření multikulturní společnosti a usilujíc o harmonické soužití národnostních menšin s většinovým obyvatelstvem, zaručuje příslušníkům národnostních menšin právo na účinnou účast v kulturním, společenském a hospodářském životě a ve veřejných záležitostech, zvláště těch, které se týkají národnostních menšin, chráně práva příslušníků národnostních menšin v souladu s mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, s [Ústavou](#) a s [Listinou základních práv a svobod](#), se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

O PRÁVECH PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

HLAVA I

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje práva příslušníků národnostních menšin a působnost ministerstev, jiných správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků (dále jen "orgány veřejné správy") ve vztahu k nim.

(2) Ustanovení zvláštních právních předpisů, která upravují práva příslušníků národnostních menšin, nejsou tímto zákonem dotčena.

§ 2 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Vymezení základních pojmů

(1) Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.

(2) Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.

HLAVA II

PRÁVA PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

§ 3 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Výkon práv příslušníků národnostních menšin

(1) Příslušníkům národnostních menšin se zaručuje jednotlivě nebo společně s jinými příslušníky národnostní menšiny výkon jejich práv stanovených tímto zákonem, zvláštními právními předpisy či mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, kterými je Česká republika vázána.

(2) Výkon práv příslušníků národnostních menšin nesmí být omezován nebo znemožňován.

§ 4 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Svobodná volba příslušnosti k národnostní menšině

(1) Z příslušnosti k národnostní menšině nesmí nikomu vzejít žádná újma.

(2) Orgány veřejné správy nevedou evidenci příslušníků národnostních menšin. Získávání, zpracovávání a používání osobních údajů ohledně příslušnosti k národnostní menšině se řídí ustanoveními zvláštních právních předpisů.¹⁾ Údaje o přihlášení se k národnosti získané těmito orgány při sčítání lidu nebo podle jiného zvláštního zákona, které umožňují určení příslušnosti k národnostní menšině, nesmějí být použity pro jiný účel, než pro který byly shromážděny a uloženy, a po statistickém zpracování musejí být zničeny.

§ 5 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Právo na sdružování příslušníků národnostní menšiny

Příslušníci národnostní menšiny se mohou sdružovat v národnostních sdruženích i v politických stranách a v politických hnutích za podmínek a způsobem stanoveným zvláštními právními předpisy.²⁾

§ 6 [\[Komentář WK\]](#)

Právo účasti na řešení záležitostí týkajících se národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na aktivní účast v kulturním, společenském a hospodářském životě a ve veřejných záležitostech, zvláště pak těch, které se týkají národnostních menšin, jejichž jsou příslušníky, a to na úrovni obce, kraje i na celostátní úrovni.

(2) Právo podle [odstavce 1](#) vykonávají příslušníci národnostních menšin zejména prostřednictvím výborů pro národnostní menšiny, zřízených podle zvláštních právních předpisů,³⁾ a Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen "Rada").

(3) Vláda zřizuje jako svůj poradní a iniciativní orgán pro otázky týkající se národnostních menšin a jejich příslušníků Radu. V jejím čele stojí člen vlády.

(4) Členy Rady jsou zástupci národnostních menšin a zástupci orgánů veřejné moci s tím, že nejméně polovinu členů Rady tvoří zástupci národnostních menšin, kteří byli navrženi sdruženími příslušníků národnostních menšin.

(5) Do působnosti Rady patří

- a) zajišťovat přípravu opatření vlády, která se týkají práv příslušníků národnostních menšin v České republice,
- b) vyjadřovat se k návrhům zákonů, k návrhům nařízení vlády a k opatřením týkajícím se práv příslušníků národnostních menšin před jejich předložením vládě,
- c) připravovat pro vládu souhrnné zprávy o národnostní situaci na území České republiky,
- d) připravovat pro vládu nebo pro ministerstva či jiné správní úřady doporučení k zajištění potřeb příslušníků národnostních menšin, zejména v oblastech školství, kultury a médií, používání mateřského jazyka, společenského a kulturního života,
- e) spolupracovat s orgány územních samosprávních celků při praktickém zabezpečování národnostní politiky státu,
- f) navrhovat rozdělování finančních prostředků vynakládaných ze státního rozpočtu na podporu aktivit příslušníků národnostních menšin.

(6) Podrobnosti o složení Rady, způsobu jmenování členů Rady a o činnosti Rady stanoví statut Rady, který schvaluje vláda.

(7) Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

(8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti.

§ 7 [\[Komentář WK\]](#)

Právo na užívání jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny

Příslušníci národnostních menšin mají právo na užívání svého jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.⁴⁾

§ 8 [\[Komentář WK\]](#)

Právo na vícejazyčné názvy a označení

(1) Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo, aby název obce, v níž žijí, názvy jejích částí, ulic, jiných veřejných prostranství, označení budov orgánů veřejné správy a volebních místností byly uvedeny rovněž v jazyce národnostní menšiny.

(2) Podmínky pro výkon práva podle [odstavce 1](#) a způsob uvádění vícejazyčných názvů a označení stanoví zvláštní právní předpis.5)

§ 9 [\[Komentář WK\]](#)

Právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy

Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy. Podmínky pro výkon tohoto práva upravují zvláštní právní předpisy.6)

§ 10 [\[Komentář WK\]](#)

Právo na užívání jazyka národnostní menšiny ve věcech volebních

Za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy⁷⁾ mají příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, právo na zveřejnění oznámení o době a místě konání voleb a na další informace pro voliče v jazyce národnostních menšin.

§ 11 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo na výchovu a vzdělávání ve svém mateřském jazyce ve školách, předškolních zařízeních a školských zařízeních za podmínek, které stanoví zvláštní právní předpisy.8)

(2) Příslušníci národnostních menšin podle [odstavce 1](#) mohou za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy⁸⁾ zřizovat

a) soukromé školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny nebo s výukou jazyka národnostní menšiny jako vyučovacím předmětu,

b) soukromá předškolní zařízení a soukromá školská zařízení.

§ 12 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na zachování a rozvíjení svého jazyka, kultury a tradic a na jejich respektování.

(2) Stát vytváří podmínky pro zachování a rozvoj kultury, tradic a jazyků příslušníků národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky; podporuje zejména programy zaměřené na divadla, muzea, galerie, knihovny, dokumentační činnost a další aktivity příslušníků národnostních menšin. Za tím účelem poskytuje dotace ze státního rozpočtu; podmínky a způsob poskytování dotací stanoví vláda nařízením.

§ 13 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny

(1) Příslušníci národnostních menšin mají právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce svých národnostních menšin.

(2) Stát podporuje pro zachování a rozvoj kultury, tradic a jazyků vydávání periodického i neperiodického tisku vydávaného v jazycích národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, a rozhlasové a televizní vysílání v jazycích národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky. Za tímto účelem poskytuje dotace ze státního rozpočtu; podmínky a způsob poskytování dotací stanoví vláda nařízením.

(3) Vytváření a šíření rozhlasových a televizních pořadů ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin u provozovatelů ze zákona stanoví zvláštní právní předpisy.9)

§ 13a [\[Komentář WK\]](#)

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

ČÁST DRUHÁ

zrušena

§ 14 [IDZ](#)

zrušen

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o obcích

§ 15 [IDZ](#)

Zákon č. [128/2000 Sb.](#), o obcích (obecní zřízení), se mění takto:

1. V [§ 29 odst. 2](#) se číslice "20" nahrazuje číslicí "10" a číslice "50" se nahrazuje číslicí "40".
2. V [§ 117 odst. 3](#) věty první se číslice "15" nahrazuje číslicí "10", na konci věty druhé se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se text "vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru."

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o krajích

§ 16

V [§ 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb.](#), o krajích (krajské zřízení), se číslice "10" nahrazuje číslicí "5", slova "ke stejné národnosti jiné než české" se nahrazují slovy "k národnosti jiné než české" a na konci věty druhé se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se text "vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru."

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o hlavním městě Praze

§ 17

V [§ 78 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb.](#), o hlavním městě Praze, se ve větě první číslice "15" nahrazuje číslicí "5", na konci věty druhé se tečka nahrazuje středníkem a doplňuje se text "vždy však příslušníci národnostních menšin musí tvořit nejméně polovinu všech členů výboru."

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o volbách do zastupitelstev v obcích

§ 18 [IDZ](#)

V [§ 31 zákona č. 152/1994 Sb.](#), o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. ^{10a)} zní:

"(3) V obci, ve které se zřizuje výbor pro národnostní menšiny podle zvláštního zákona, ^{10a)} se vyhláška podle odstavců 1 a 2 vydá i v jazyce příslušné národnostní menšiny.

10a) [§ 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb.](#), o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. [273/2001 Sb.](#)".

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o volbách do zastupitelstev krajů

§ 19

V [§ 27 zákona č. 130/2000 Sb.](#), o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámky pod čarou č. 18a) zní:

"(3) V kraji, ve kterém se zřizuje výbor pro národnostní menšiny podle zvláštního zákona ^{18a)}, se oznámení podle odstavců 1 a 2 zveřejní i v jazyce příslušné národnostní menšiny.

18a) [§ 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb.](#), o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. [273/2001 Sb.](#)".

ČÁST OSMÁ

ÚČINNOST

§ 20

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.

Havel v. r.

v z. Špidla v. r.

-
- 1) Zákon č. [101/2000 Sb.](#), o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
 - 2) Zákon č. [83/1990 Sb.](#), o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [424/1991 Sb.](#), o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [220/1999 Sb.](#), o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze. Zákon č. [221/1999 Sb.](#), o vojácích z povolání, ve znění zákona č. [155/2000 Sb.](#)
 - 3) Zákon č. [128/2000 Sb.](#), o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. [273/2001 Sb.](#) Zákon č. [129/2000 Sb.](#), o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. [273/2001 Sb.](#) Zákon č. [131/2000 Sb.](#), o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.
 - 4) Zákon č. [301/2000 Sb.](#), o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů.
 - 5) Zákon č. [128/2000 Sb.](#), ve znění zákona č. [273/2001 Sb.](#)
 - 6) [§ 18 zákona č. 99/1963 Sb.](#), občanský soudní řád, ve znění zákona č. [30/2000 Sb.](#) [§ 7 zákona č. 335/1991 Sb.](#), o soudech a soudcích. [§ 2 zákona č. 141/1961 Sb.](#), o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. [§ 33 zákona č. 182/1993 Sb.](#), o Ústavním soudu. [§ 12 zákona č. 563/1991 Sb.](#), o účetnictví. [§ 46a zákona č. 202/1990 Sb.](#), o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. [149/1998 Sb.](#) [§ 3 zákona č. 337/1992 Sb.](#), o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. [35/1993 Sb.](#) a zákona č. [255/1994 Sb.](#)
 - 7) Zákon č. [152/1994 Sb.](#), o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [130/2000 Sb.](#), o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. [273/2001 Sb.](#) Zákon č. [247/1995 Sb.](#), o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
 - 8) Zákon č. [76/1978 Sb.](#), o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [29/1984 Sb.](#), o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [564/1990 Sb.](#), o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.
 - 9) Zákon č. [483/1991 Sb.](#), o České televizi, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. [484/1991 Sb.](#), o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů.